

PURSI

Suomalainen Pursesura

4/2014

SPS:n syyskokous ma 24.11.2014 klo 18
Tieteiden talo, sali 505, Kirkkokatu 6

KOKOUSKUTSU

**Syyskokous
pidetään maanantaina 24.11.2014 klo 18
Tieteiden talolla, sali 505, Kirkkokatu 6, Helsinki.**

Asialistalla ovat sääntöjen 12§ mukaiset asiat,
kohdassa 10 talouskatsaus ja vajan kattoremontti.

Hallituksen jäsenistä ovat erovuorossa
Tapio Kallasjoki, Turkka Keinonen, Tuuli Oksanen ja Ville Savolainen.

Tervetuloa!

PURSI

Suomalaisen Pursiseuran jäsenlehti

Vastaava päätoimittaja

Pilvi Vainonen
Rusthollarintie 13 A 7
00910 Helsinki
puh. 040 560 2889
pilssi(ät)kolumbus.fi

Ilmestymisaikataulu 2015

Nro	Aineistopvm	Ilmestyy
1	aineistopäivä 23.1.	vko 9
2	aineistopäivä 6.3.	vko 15
3	aineistopäivä 26.6.	vko 33
4	aineistopäivä 9.10.	vko 46

Painopaikka Painojussit Oy, Kerava
Painos 450 kpl

SUOMALAINEN PURSISEURA RY

Toimisto ja postiosoite

Kankurinkatu 7, 00150 Helsinki
Puhelin 050 342 2836
Faksi (09) 633 603
info@suomalainenpursiseura.fi
www.suomalainenpursiseura.fi

Toimiston aukioloaika

Lokakuun alusta Kankurinkadulla to klo 15–19 ja puhelinpäivystys ti klo 17–19. Pyrihän asioimaan myös puhelimitse aukioloaikoina. Kiitos!

Pankkiyhteys

FI54 1018 3000 0760 28
Laskun viitenumero on annettava maksettaessa.

PURSI 3/2014

SISÄLTÖ

Kokouskutsu	2
Pääkirjoitus	4
Selvitys vajan katon uusimisesta	5
Vartiokirjan kertomaa 2014	10
In memoriam, Pentti Puuperä	12
Ympäristö- ja matkapurjehdusasiaa	13
Klubitoimikunta tiedottaa	16
Ilmiöitä	17

SPS:n uusia jäseniä:

Matti Ervamaa
Rosmarie Hartman
Jan Jervall
Mika Lackman
Hannu Oravisto
Ronnie Rahka
Matti Salminen
Mika Tuominen
Joonas Tuompo

Tervetuloa joukkoon!

Pääkirjoitus

Suomalaisen Pursiseuran toisen vuosisadan ensimmäinen kausi on takana. Kuten on jo todettu ja havaittu, kiinteistöasiat olivat yksi tämän vuoden pääaiheista. Vajan katon korjaamisesta on lehdessä ns. kattotyöryhmän seikkaperäinen selvitys, ja marraskuun lopussa pidettävässä syyskokouksessa jatketaan aiheesta. Kattoremontti oli iso kustannus jota varten tarvittiin pankkilainaa, ja syyskokouksen asialistalla on myös talouskatsaus.

Muutenhan syyskokouksessa valitaan hallitus ja vahvistetaan seuraavan vuoden toimintasuunnitelma sekä liittymis- ja jäsenmaksut. Yhdistyksen kokousten sisällöstä on säädetty tarkemmin seuran sääntöjen pykälässä 12, linkki sääntöihin kokonaisuudessaan löytyy verkkosivuiltamme sivun SPS ry (Suomalainen Pursiseura ry) alalaidasta.

Matkapurjehdus oli myös valtavan aktiivista kuluneella kaudella. Monet tekivät jälleen pitkiä matkoja, Tågholmenissa käytiin entistä ahkerammin ja eskaaderejakin oli kaksi. Matkatapaamisten jatkaminen saanee kannatusta sen lisäksi, että perinteeksi muodostunut Tågis-eskaaderi pidetään jatkossakin elo-syyskuun vaihteessa.

Vartioinnin suhteen on sen sijaan kuulunut vähän ikävämpiä tietoja siitä, että joidakin vuoroja on jäänyt epähuomiossa tekemättä. Päivänselvää pitäisi kuitenkin olla että väijy toimii aukottomasti koko kauden, ja ensi kaudeksi onkin syytä terästäytyä asiassa. Vartiosakon maksaminen ei ole vaihtoehto sille, että Sirpiksessä tapahtuisi jotakin pikaista puuttumista tai hälyttämistä vaativaa vahinkoa.

Lähivesillä kuuluu kyllä tapahtuvan yhtä ja toista: juuri nyt Tukholman saaristossa etsitään vieraan vallan sukellusvenettä tai muuta kohdetta. Nähtäväksi jää löytyykö pinnan alta mitään, ja onko jännityksestä tulossa Itämerellä ”uusi normaalitila”, kuten tiedotusvälineissä on mainittu. Toivottavasti ei sentään ainakaan vakavammassa mielessä, vaikka onhan purjehdus noin muuten välillä jännittäväkin harrastus.

Tapaamisiin syyskokouksessa!

*Pilvi Vainonen
puh. 040 560 2889
pilssi(ät)kolumbus.fi*

SELVITYS SIRPALESAAREN VENEVAJAN KATTOPINNOITTEEN UUSIMISESTA

Sirpalesaaren venevajan katto oli viimeksi pinnoitettu 1970-luvun puolivälissä kolmio- rimoilla kiinnitetyllä kattohuovalla. 2010-lu- vun alussa sitä ja pajan kattoa jouduttiin vesivuotojen vuoksi paikkaamaan. Samalla todettiin, että katon pinnoite alkoi olla elin- kaarensa lopussa ja SPS:n kiinteistötoimi alkoi pikku hiljaa selvitellä vaihtoehtoja ka- ton uusimiseksi.

Paikalla kävi kesällä 2011 urakoitsijoita arvioimassa tilannetta ja antamassa alus- tavia arvioita kustannuksista. Omin voimin kartoitettiin kattorakenteiden kuntoa. Näi- den seurauksena kiinteistötoimelle alkoi muotoutua käsitys katemateriaalin vaih- tamisesta huovasta pelliksi. Ratkaisuun vaikutti paikalla käyneiden urakoitsijoiden arvioiden lisäksi se, että peltikattoon olisi helpommin ja turvallisemmin saatavissa ukkossuojaus.

Sirpalesaarta kaavoitettaessa oli vajan päälle päästetty tulemaan merkintä sr-2:

Kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jot- ka tarvelevät rakennuksen kaupunkikuval- lista arvoa. Mikäli rakennuksessa on aikai- semmin suoritettu tällaisia toimenpiteitä on rakennus korjaus- tai muutostöiden yhte- ydessä pyrittävä korjaamaan rakennuksen tyyliin sopivalla tavalla.

Rakennusvalvontavirastossa keväällä 2012 käydyissä neuvotteluissa sovittiin, että SPS saa luvan kattomateriaalin vaih- dolla ja samassa yhteydessä kaavan hen- gen mukaisesti palauttaa rakennuksen päädyt alkuperäisen mukaisiksi. Talvella 2014 käydyissä lisäneuvottelussa tähän saatiin vielä SPS:n kannalta oleellinen hel- potus, kun voitiin osoittaa, että kattorat-

sastajan päädyt ovat olleet alusta alkaen nykyisen kaltaiset.

SPS:n talouskehitys oli ollut jonkin aikaa ylijäämäinen, mikä antoi hyvät edellytykset kattopinnoitteen uusimiseksi.

SPS teetti loppuvuodesta 2013 Insi- nööritoimisto Lauri Mehto Oy:llä hanke- suunnitelman nimellä olevan tarkastelun eri vaihtoehtoista katon kattopinnoitteen uu- simiseksi. Hankesuunnitelmassa oli useita eri ratkaisuvaihtoehtoja sekä kermi- että peltikatoista ja arviot niiden kustannusis- ta. Tehtyjen tarkastelujen perusteella Lauri Mehto Oy esitti katon uusimista kermikat- teisena kaksinkertaisena tiivisaumakattee- na. Lisäksi todettiin tarkasteluun liittyvien laskelmien perusteella, että katon muut- tamiseksi peltikatteeksi (valmiiksi pinnoi- tetusta pellistä) ei tule oleellisesti kalliim- maksi em. tiivisaumakatteen kanssa.

SPS:n vuoden 2013 syyskokous päätti, että hallitus pyytää tarjoukset kaksinker- taisesta bitumikermikatosta, mutta hallitus sai myös luvan pyytää tarjoukset peltikat- tovaihtoehdosta.

Syysvuosikokouksessa 2013 kommo- doriksi valittu Jukka Honkimaa muodosti vuoden 2013 lopulla kattoprojektin käytän- nön hoitamista varten erillisen kattotyöryh- män, johon hän kutsui jäseniksi Aki Rin- kisen, Ravil Asisin ja Hannu-Ilari Nuotion. Lisäksi hankkeeseen kilpailutettiin tammi- kuussa 2014 nopealla aikataululla erillinen kattotöihin erikoistunut rakennuttajakon- sultti Sture-holvi Oy/Jouni Hirvonen hoita- maan urakan kilpailuttamista, avustamaan urakoitsijan valitsemista ja huolehtimaan työn aikaisesta valvonnasta.

Välittömästi rakennuttajakonsultin va- linnan jälkeen Sture-holvi Oy aloitti bitu-

mikatevaihtoehdon tarjouspyynnön valmistelun. Siinä yhteydessä kävi ilmi, että syyskokouksen päättämää kaksinkertaista kermikattoa ei ollut paloturvallisuussyistä mahdollista toteuttaa ja ratkaisu korvattiin tiivissaumakatolla (1-kerroksinen kermi, joka kiinnitetään yläreunastaan nauloilla ja alareunastaan kylmällä liimalla), mikä ei ollut lujin mahdollinen ratkaisu Sirpalesaareen olosuhteissa) sekä sen vaihtoehdoksi perinteinen 1-kerroksinen kolmiorimakatto (kermi kiinnitetään kattoon kolmiorimojen avulla naulaamalla) Lisäksi vanhassa kattohuovassa todettiin asbestia, mikä asetti lisävaatimuksia vanhan katteen mahdolliselle purkamiselle ja sen jälkeiselle käsittelylle.

SPS:n kiinteistötoimi oli jo ennen vuodenvaihdetta käynnistänyt peltikatto-urakkakäytöksen vaatimien lopullisten kartoitusten, suunnitelmien ja muiden asiakirjojen laatimisen, jotka rakennuttajakonsultti täydensi lujuusopillisilla osin.

Rakennusvalvonnan kanssa käytiin 24.1.2014 tarkentavat neuvottelut rakennusluvan hakemiseen liittyvistä yksityiskohdista.

Tarjouspyynnöt bitumikatevaihtoehdoista (5 kpl) lähetettiin urakoitsijoille 3.2.2014 ja pyydettiin takaisin 17.2.2014. Tarjouspyynnöt peltikatosta (11 kpl) lähetettiin 14.2.2014 ja pyydettiin takaisin 3.3.2014.

Kaikki tarjoukset avattiin 3.3.2014 kattotyöryhmän ja rakennuttajakonsultti Jouni Hirvosen läsnä ollessa. Tilaisuudesta laadittiin pöytäkirja.

Tarjouksia saatiin bitumikatevaihtoehdoista kolmelta urakoitsijalta, joista kaksi oli tiivissaumakatteita ja kolme kolmiorimakatteita. Peltikattoratkaisusta saatiin viisi tarjousta.

Avustilaisuudessa päätettiin kutsua yksi peltikattotarjouksen tehnyt urakoitsija tarjouksen selvitystilaisuuteen. Yksi selvitystilaisuus huopakattoratkaisuja tarjonneen urakoitsijan kanssa oli pidetty samana päivänä klo 12. Samoin päätettiin pyytää Sture-holvi Oy:ltä vertailu tarjottujen

kermi- ja peltikattojen eroavuuksista.

Maaliskuun alkupuolella kattotyöryhmä selvitteli saatuja tarjouksia ja 10.3.2014 hallitus päätti jatkaa neuvotteluja Tähti-Eristys Oy:n kanssa koskien peltikattovaihtoehtoa. Samoin päätettiin, että SPS jättää peltikattoa koskevan toimenpidelupahakemuksen. Hakemus jätettiin 12.3.2014 liikuntavirastoon (koska SPS on Sirpalesaaressa liikuntaviraston vuokralainen, lupahakemus meni ensin sen hyväksyttäväksi) ja vasta sen jälkeen rakennusvalvontavirastoon 25.3.2014.

SPS:n kevätkokouksessa 31.3.2014 hallitus esitti kokoukselle Tähti-Eristys Oy:n valitsemista venevajan ja pajan uuden peltikaton tekijäksi. Kevätkokous antoi hallitukselle valtuudet edetä asiassa parhaaksi katsomallaan tavalla. Samoin kevätkokous antoi hallitukselle valtuudet enintään 100 000 euron lainan nostamiseksi kattotöiden rahoittamiseksi.

Hallitus päätti saamansa valtuuden perusteella tehdä urakkasopimuksen venevajan ja pajan peltikattotöistä Tähti-Eristys Oy:n kanssa.

Rakennusvalvontavirasto antoi 15.4.2014 rakennusluvan (toimenpideluvan) peltikatolle ja vajan päätyjen oviaukkojen palauttamiselle alkuperäisen mukaisesti. Lupa sai lainvoiman 7.5.2014. Kukaan ei ollut valittanut SPS:lle myönnetystä luvasta.

Urakkasopimus allekirjoitettiin Tähti-Eristys Oy:n kanssa 8.5.2014 klo 12.

Työt alkoivat rivakasti kesäkuun ensimmäisellä viikolla ja etenivät ripeästi sopimuksen ja suunnitelmien mukaisesti.

Tässä yhteydessä täytyy erityisesti mainita Mikko Lanki ja Telakkaryhmä. Mikko kuljetti rakentajia aamuisin saareen ja Telakkaryhmä huolehti työmaan logistiikasta, mitkä tukitoimet omalta osaltaan vaikuttivat saadun tarjouksen edullisuuteen ja töiden sujuvaan etenemiseen.

Töiden loppuvaiheessa SPS tarjosi työntekijöille, urakoitsijalle ja valvojille pienimuotoiset harjannostajaiset kapakan te-

rassilla, etteivät työntekijät saaneet syytä naulata kuusennärettä vajan harjalle merkkinä rakennuttajan saituudesta.

Urakan sopimuksen mukainen valmistusaika oli 20.8.2014. Johtuen maadoituskaapeleiden virheellisestä materiaalitoimituksesta se valmistui muodollisesti vasta 26.8.2014, vaikka käytännössä peltikatto oli valmiina ja vähän poikkeavat maadoituskaapelitkin paikoillaan jo aikaisemmin.

Lisä- ja muutostöitä oli vain vajan katolla vastaan tulleet lahovauriokorjaukset ja pajan katon avauduttua paljastunut todellisuus. Pajan katon kantavat rakenteet olivat ennakoitua paremmassa kunnossa eikä uusia kattotuoleja tarvittu. Katossa lämpöeristeenä olleet, joskus ammoin siten veistotyöstä syntyneet lastut olivat rutiukuvia, vaikka katon kunto ulkoa päin näytti vaikka miltä.

Vastaanottotarkastuksessa 15.9.2014, paitsi että otettiin työ vastaan sovittiin myös, että tilaaja ei peri viivästyssakkoa eikä urakoitsija esitä tehdyistä lisätöistä laskuja.

Peltikatolla on kahden vuoden takuu, joka alkoi 15.9.2014. Lisäksi urakoitsija antaa katolle 10 vuoden tiiveystakuun,

jonka edellytyksenä on, ettei kattoa esim. lumitöiden yhteydessä vaurioiteta. Samoin SPS:n on huolehdittava katon huollosta ja mahdollista kerääntymistä katolle.

Katto on maalattava kahden vuoden kuluttua eli keväällä 2016. Matkan varrella on kertynyt tietoja hyvistä maalausurakoitsijoista, joilta aikanaan pyydetään tarjous työstä.

Urakoitsija suoriutui työstä hyvin. Sekä urakoitsijalle että Sture-holvi Oy:lle annettiin halutessaan lupa käyttää venevajan kattoa referenssinään.

Sture-holvi Oy (Jouni Hirvonen & cie) osoittautuivat ainomaiseksi valinnaksi ja nimi on syytä pitää mielessä myös maalaustöitä ajatellen.

Kattoon liittyen SPS:n tehtäväksi jää uusien ovien ja ikkunoiden tekeminen vajan päätyihin sekä maadoituskaapeleiden upottaminen maahan ja johtaminen mereen. Niihin palataan ensi kesänä.

SPS:n hallituksen puolesta,

Hannu-Ilari Nuotio

Työt ovat alkaneet ja kattoratsastajalla on uutta aluskoolausta ja pihalla peltivuotia odottamassa asennusta. Puutavaraa meni kattoon kilometrikaupalla.

Vanha huopa jätettiin uuden katon alle aluskatteeksi, sen päälle tehtiin aluskoolaus ja sen päälle laudoitus, johon uusi peltikatto kiinnitettiin. Vanhat räystäslaudat uusittiin.

Uusi kattopelti kiiltelee elokuisessa iltapäivän auringossa. Katto alkaa olla maadoituskaapeleita vaille valmis.

Työn loppuvaiheessa pidettiin hankkeessa mukana olleille harjannostajaiset, hernesoppaa, olutta ja pannukakkua. "Virallisten" osapuolien lisäksi mukana oli SPS:n kiinteistötoimen epävirallinen paikallisvalvoja Mäkisen Seppo.

Vaikka työmaa oli saarella, logistiikka toimi. Tarvikkeet suoraan kuorma-autosta Jaakko-lautaan, lautasta torninosturilla vajan viereen kentälle ja siitä katolle. Nopeaa ja tehokasta toimintaa suosi varsinkin heinäkuussa aurinkoinen sää.

VARTIOKIRJAN KERTOMAA 2014

..... Kaikki 55 venettä öitsineet hyvin, eikä huonosti voitu kentälläkään..... Hyvää yötä Helsinki. Puolenpäivän hiljaisuus julistettu, SHHHH.....

Kommentti: Sorry! Telakkaväki jatkaneet kohta töitensä. Et se siitä hiljaisuudesta.

..... Syys tuli nopeammin kuin saatettiin odottaakaan (vaikka on vasta toukokuun loppu). Tuuli vihmoon urakalla kuten myös sadetta. 5 pientä hanhea marssi aallonmurtaajalla peräkkäin ilman lukijalaitetta.

Kommentti: Onneks oli hanhia, koska aamuyöstä saattaa jo näyttää viideltä pieneltä elefantilta.

..... Suurin tapahtuma roskien, pullojen ja tölkkien onkiminen aallonmurtaajalla.

Kommentti: Toivottavasti olivat palautuskelpoisia. Siis pullot ja tölkit.

..... Vartiomiestistön huolto ilmoittautuminen vartiolytarkastajille.

Kommentti: Esimerkillistä toimintaa.

..... 4.30 Snadana ku snadaa.....

5.20 - II - - II -

Kommentti: Lieneekö Sipoon murretta. Oikolukijamme kommentoi, että kyse on todennäköisesti runsaasta sateesta.

..... Vartijan kello ei edes muistuttanut ja vartija nukahti.....

Kommentti: UPS!

..... Lippu sievästi alas. Vartioliivit loistavat Sirpiksen yössä.

Kommentti: Voiko asian kauniimmin enää ilmaista?

..... Vartiokierros ok. Vartiokierros ok. Vartiokierros ok. Vartiokierros ok. Vartiokierros ok.....

Kommentti: OK.

..... Joku istuu iltaa veneensä perässä aallonmurtajalla ilmoittaen olevansa "etävartiointipesäkkeessä".

Kommentti: Liekö sodanaikaisia traumoja. 😊

..... 21.00 Lipun lasku

22.00 - II -

00.30 - II -

02.30 - II -

6.00 Lipun lasku ja kierros.

Kommentti: Mitä? Voiko lipun enää alemmaksi laskea?

..... 20.40

n. 22.00

1.10 Saari "tyhjä" eli ravintola kiinni ja parissa veneessä yöpyjiä

3.30 kierros ja hiljaista

5.50 ei mainittavaa.

Kommentti: Että näin.

..... 23.30 Olen unohtanut leimata lukijan kierroksen alussa täällä vartiokopissa.

1.30 No, voi prkl! taas unohtui.

3.00 Noni, Nyt muistin.

Kommentti: Lieviä dementian oireita havaittavissa.

Kiitokset kaikille vartijoille kuluneesta kaudesta!

Syysterveisin,

vartiopäälliköt Tuija & Olli Svanbäck

IN MEMORIAM

Pentti Puuperä 1938–2014

Joukostamme on poistunut todellinen purjehtija.

Kilpailusaavutuksina oli viisi Suomen mestaruutta ja EM-hopea Lightning-luokassa sekä useita palkintosijoja ja hyviä sijoituksia muissa luokissa ja kilpailuissa.

Taitavana purjehtijana Pena oli kysyty perämies isoimmissa veneissä, kuten puolitonni *Brilliantissa*, missä hän purjehti useissa Espoo-Suursaari ja Gotland Runt -kilpailuissa sekä Half-Ton MM-kisoissa Kreikassa. Pena purjehti myös USA:ssa Miami-regatassa Tapio Saavalaisen veneessä.

Hän oli myös mukana useissa ulkomaille suuntautuvissa siirtopurjehduksissa.

Pena oli koulutukseltaan rakennusmestari, työskenteli arkkitehtitoimistossa ja viimeisinä työvuosinaan huolehti Helsingin kirkoista.

Mieskuorolaulu kuului rakkaisiin harrastuksiin. Viime vuosina hän toimi myös eläkeläisryhmien matkanjärjestäjänä.

Pena hankki 40 vuotta sitten vanerista tehdyn *S/Y Natinan*, jolla purjehti vielä viime kesänä Kotkaan ja osallistui *Natinalla* Meripäivinä järjestettyyn Wellamo-kierrokseen.

Natina sai Penan omistuksessa nykyäikaisen takilan, lasikutipinnoitteen ja nykyäikaisen eväkölin, jonka tukirakenteet suunnitelti itse. Köliä vielä myöhemmin kevennettiin ja uudelleen muotoiltiin. Näin *Natinasta* tuli erittäin hyvin purjehtiva vene. Kölimuutosprojektista *Puuvene*-lehti kirjoitti kaksi artikkelia.

Pena kuului myös Kipparlahden Venekerhoon ja *Natina* oli heidän satamassaan ja telakalla joitain vuosia. Hän lahjoitti seuran Sieniseiluu-kilpailuun Puuperä-kiertopalkinnon jakoperusteena "sankarillinen" purjehdus, mikä kuvaa hyvin Penan suhtautumista purjehdukseen.

Hannu Sarvanne
Matti Härkönen

Matkapurjehdus- ja ympäristöasioita

Teksti ja kuvat Tuomas Aarnio

YMPÄRISTÖASIOISTA

Tämän vuoden toimintasuunnitelmassa oli Sirpalesaaren jätehuollon selvittäminen. Tarkoituksena oli selvittää, onko tarvetta parantaa erityisesti telakoinnin yhteydessä syntyvien vaarallisten jätteiden jätehuoltoa. Hallitus käsitteli asiaa yhdessä kokouksessa, mutta ei tehnyt asiassa muuta päätöstä kuin että tiedustellaan jäsenistön mielipidettä asiaan. Jäsenistöltä ei ole juuri tullut palautetta. Yksi jäsen tosin tuki pyrkimystä parantaa vaarallisten jätteiden keräilyä. Toinen jäsen toivoi telakalle sekajätteen keräysastiaa telakointikaudelle, jollainen sieltä puuttuu ravintolan lopetettua kautensa. Muutoin on ollut melko hiljaista (verkkosivujemme jäsenpalstalla yhteensä 6 kommenttia).

Merenkävijöiden puolella ilmaistiin halukkuus tulla mukaan, jos sopiva yhteistyömuoto löytyy. HSS:n kannasta ei saatu selvyyttä. Kovin paljon ei siten ole ilmennyt tarvetta muuttaa nykytilannetta. Ilmeisesti jäsenet ovat tyytyväisiä siihen, että saavat itse hoitaa veneilykauden ja telakointikauden jätteet keräyspaikkoihin. Jonkin verran saatetaan hankalia jätteitä myös hylätä saareen. Hylätyt jätteet (jopa veneet) seura hoitaa omalla kustannuksellaan.

Vaihtoehtoina ovat nähdäkseni jätehuollon kohentaminen saarella (erityisesti telakointijätteet), keräyksen järjestäminen mantereella määräaikana, mahdollisesti yhteistyössä HSS:n ja Merenkävijöiden kanssa, tai nykytilanteen säilyttäminen, jolloin veneenomistaja ja haltija huolehtivat edelleen itse veneen pidossa syntyvien

jätteiden huollosta. Seura huolehtii nykyään seuran omien veneiden telakoinnissa ja käytössä syntyvistä jätteistä sekä seuralaisten ja telakoijien hylkäämistä jätteistä lähinnä kevät- ja syystalkoiden yhteydessä. Lisäksi telakkakentän laidalla on ollut kaksi sekajäteastiaa ravintolan aukiolokaudella. Seuralla on ollut sopimus kaupungin kanssa mantereella olevan sekajäteastian käytöstä, mutta siitä tiettävästi luovuttiin sen kalleuden takia. Todennäköisesti saarella olevissa komeroissa säilytetään myös jätteitä, lähinnä kai akkuja, öljy- ja maalijätteitä, liuottimia ja hätäraketteja.

MINKKIJAHTI SIRPALESAARESSA

Alkukesästä Sirpiksessä metsästettiin Staran toimesta minkkejä. Samoin sinne piti asentaman kameroita sen selvittämiseksi, mikä syötti toimii parhaiten. Minkkejä saatiin kiinni neljä, ja Stara todennäköisesti jatkkaa pyyntiä sekä Sirpiksessä että Harakassa myös ensi keväänä ja kesänä. Itse näin kesällä, kun yksi peto (ilmeisesti minkki) kävi lokin poikasen kimppuun ja huolimatta lokkiarmeijan hyökkäyksistä ilmeisesti vei surmatyönsä päätökseen. Aallonmurtajalla on samoin näkynyt minkkejä. Toimintakerptomuksessa lisää minkkijahdistista ja sen tultavuudesta.

MATKAPURJEHDUKSESTA

Baltian ja Ruotsin purjehdukset olivat ilmeisesti SPS-läisten kesälomapurjehdusten suosiossa, ainakin niille, jotka lähtivät pitemmille retkille. Kiertopurjehdus Viro-Latvia-Ruotsi-Ahvenanmaa suuntaan tai toiseen oli monella suunnitelmassa. Viron satamat ovatkin jo hyvässä kunnossa. Tukholman saaristo taas tarjoaa monenlaista niin palvelua kuin luontoakin haluaville, ja ruotsalaisten laaja veneilykulttuuri tekee aina vaikutuksen. *Violetta* teki taas Keski-Itämeren kierroksen, tällä kertaa myötävään. Harvinaisen lämmin sää ja suotuisat tuulet tekivät matkanteon mukavaksi. Kesä oli tosin varsin epätasa-arvoinen. Ne, jotka lähtivät liikkeelle alkukesästä, saivat taas ”nauttia” tavanomaista kylmemmästä säästä. Onni ja kesä yksillä.

Virosta pari seikkaa: Kärdlan uusi satama on suojaisa ja lähellä palveluita, tosin kuin entinen Lehtman satama. Vielä kun saavat palvelurakennuksen valmiiksi (ensi kesänä?), niin hyvä tulee. Muutama meripeninkulma kylläkin Lehtmaa etäämpänä väylistä. Hiidenmaan eteläreunalla olevaa Orjakua täytyy taas kehua. Seutu (Kassarin saari) on kaunista ja satamassa on kohtuulliset palvelut, myös ravintola ja pieni museo. Kauppaan ja ravintolaan on kyllä hieman matkaa, mutta satamassa saa vuokrata polkupyörää, jos omaa ei ole. Myös Orjakun haittapuoli on se, että sinne täytyy erikseen poiketa kun lännessä ei ole hyviä satamia Hiidenmaan tai Saarenmaan puolella, eli seuraavaan hyvään satamaan on länteen mentäessä matkaa.

Gotlannin Fårösundissa on pari eksoottisempaa satamaa, Bungeör ja Småbåts-

Kärdlan uusi satama.

Öja/Landsortin luotsisatama Tukholman saariston etelälaidalla. Huvivenesatama on toisaalla.

Orjakun satama Hiidenmaan eteläpuolella.

Ukkosmyrsky Latvian rannikolla.

hamnen. Bungeör on Fårön salmen itäisellä suulla. Saarella ei ole palveluita, laituri ei ole kookas ja sijainti edellyttää sopivia tuulia, mutta on kaikesta päätellen (luonto ja entinen luotsiasema) eksoottinen vierailutai yöpymispaikka. Siellä *Violetta* ei käynyt, mutta kävi sen sijaan nimensä mukaisessa Småbåtshamnenissa, jonka eksoottinen osuus on aallonmurtajan päässä oleva kevytrakenteinen puusauna. Hupaisa ja sympaattinen paikka lämpimänä kesäiltana. Hieman parempi palveluiltaan ja sijainniltaan on Fårösundin satamista Marina.

Tukholman saariston eteläisin saari Öja/Landsort, jonka kylä, majakka ja satamat ovat näkemisen arvoisia. Saarella on tosin vain yksi kunnollinen huvivenesatama, joka ainakin elokuun alunperjantai-iltana oli aivan täynnä, mutta jos sinne aikaisin päivällä ehtii, niin on suurempi toivo paikasta.

SYYSESKAADERI

”Kerro minulle Runotar, älykkäästä miehestä, joka harhaili kauan hävittyään Troijan pyhän kaupungin, joka näki monen kansain asunsijat ja tutustui ihmisten tapoihin, joka merellä koki monet vaivat taistellessaan henkensä edestä ja yrittäessään johtaa miehensä kotiin. Miehiään hän ei pystynyt pelastamaan kaikkensakaan tehden, sillä he tuhoutuivat omaan tyhmyyteensä.” (Homeros: *Odyссеia*, käännös Pentti Saarikoski.)

Elokuun lopun perinteisessä Tågjs-eskaaderissa kuultiin merenkulullisesti kiinnostavimmat osuudet *Odyссеiasta* Eskaaderiteatterin esittämänä (O. Mannisen käännös). Eskaaderiteatterin muodostivat ne kymmenen venekuntaa, joista kustakin yksi jäsen esitti repliikin tai kaksi, sekä juontaja. *Odyссеiaa* edelsivät perinteinen cup-muotoinen tikkamestaruuskilpailu, jonka voitti Hessu Rantanen, perinteinen tietokilpailu, jonka voitti Hessu Rantanen, sauna, jossa kaikki voittivat, sekä kalliolla pidetty yhteispique-nique, johon kukin toi omia herkkujaan, mutta joita muutkin saivat maistaa. Pitkien pöytien ääressä kaikki olivat kuin yhtä suurta SPS-perhettä. Sää oli kohutuullinen ja itäinen tuuli suosi kallio-pique-niquea. Loppuilta vietettiin perinteisesti grillin ääressä Inkun tekemästä taikinasta paistettuja lettuja ja Leenan uuniomenoita nauttien.

KLUBITOIMIKUNTA TIEDOTTAA

Tulevalle talvikaudelle on suunnitteilla seuraavaa: talvipäivä helmi-maaliskuun vaihteessa, EA2-kurssi huhtikuussa ja käsisammutinharjoitus sammutinhuollon yhteydessä.

Mitä toiveita, sinulla seuran jäsen, olisi toiminnan suhteen? Onko tiedossasi kenties jokin hyvä vierailukohde taikka kiinnostava luennoitsija? Kaikenlaisia ideoita voit lähettää osoitteeseen: [tuija.piltti\(at\)gmail.com](mailto:tuija.piltti(at)gmail.com). Ja muistathan, että klubitoimikunta on kaikille avoin – tule mukaan toimintaan! Lähetä minulle yhteystietosi, haluat sitten osallistua aktiivisesti taikka vain yhden tapahtuman tai idean verran!

nimimerkki insinöörikapteeni koukku

ILMIÖITÄ

ILMIÖMIES

Joskus 1950-luvun alkupuolella, kun SPS oli saanut vuoden 1939 vapunaattona palaneen seuramajan tilalle uuden paviljongin Nihtisaareen, pula-aika alkoi hellittää ja muutenkin tulevaisuus näytti valoisalta, eräs kymenlaaksolainen taiteilija levytti laulun (tai renkutukseksi sitä ainakin hienommissa piireissä silloin sanottiin). Laulun kertosaikassa sanottiin, että ”Mekkonen on nyky-Suomen ilmiömies”. Laulu kertoi jossain määrin vähemmän mairittelevasti, muttei mielestäni mitenkään loukkaavasti ”Mies Mekkosesta”, joka laulun mukaan oli mm. suorittanut varsin voimakasta mielialpiteen vaihtoa. No, laulun sanat oli varsin helppo yhdistää silloiseen ministeri Urho Kekkoseen, joka paitsi pahoitti mielensä myös piti huolen, että kyseisen taitelijan teokset eivät reiluun pariinkymmeneen vuoteen soineet Yleisradion ohjelmissa. Niinpä Veikko Lavi pääsi radioon soimaan vasta sen jälkeen kun renkutuksetkin alkoivat olla kulttuurisia ja Urho Kekkosellekin oli tullut vähän isompia asioita mahdolliseksi, vaikeai pitkävihaisuus ehkä olisi hellittänyt-kään.

TALKOOTYÖ

Talkootyö on suomalaisessa kyläyhteisössä kehittynyt ilmiö. Se oli yhteistoiminnan muoto, jossa porukalla toteutettiin isompia ponnistuksia jonkun yhteisön jäsenen hyväksi. Työstä ei maksettu palkkaa, mutta talkooväki piti syöttää ja juottaa ja sitten itse piti vastaavasti olla valmis lähtemään toisen työmaalle, kun tarvis tuli. Joku on joskus määritellyt talkootyöt jonkinlaisen kerjäämisen muodoksi, mutta mielestäni tämä näkemys on vähän liian yksioikoinen.

Talkootyö on nykyään erilaisten urheilu-seurojen ja muiden yhteisöjen keino hyödyntää jäseniensä työpanosta yhteiseksi hyväksi. Jossain määrin ikävän sivumaun talkootyöhön on tuonut verottajan loputtomassa rahanhimossaan asiaan tuntema mielenkiinto, minkä konkretisoituminen teki aivan varmasti lopun monesta hyvästä asiasta, joita talkoissa saadaan aikaan.

SPS:lla on ollut perinteisiä kevät- ja syystalkoita niin kauan kuin muistan. Ja tässä tapauksessa muistini ulottuu tuonne 60-luvun lopulle. Ja isot pojat ovat kertooneet, että kyllä jo Nihtisaareessa oli talkoita. Talkoiden ajankohta liittyy Sirpalesaaren vuoden kierto, keväällä siivotaan paikat veneiden kunnostuksen jäljiltä ja pannaan muutenkin saari kesäkuuntoon, ja syksyllä valmistaudutaan telakointiin ja kauden päättämiseen. Lisäksi tehdään monen montaa erilaista työtä SPS:n hyväksi, työtä jonka hankkimiseen palkkatyönä eivät kenenkään rahat riittäisi.

Näitä tuli mieleeni, kun katselin seuralaisia syystalkoissa. Erityisesti on jäänyt mieleeni lähes kesäinen ilma, jolla varmaan oli vaikutusta siihen, että talkoolaisia oli yli kahdeksankymmentä, mikä on erinomainen osanottajamäärä syystalkoissa, jolloin osanottajia pyrkii aina olemaan jonkin verran vähemmän kuin keväällä.

Sirpalesaareessa on ollut talkoita jo ennen SPS:n tuloa saareen, siitä todistuksena oheiset pari valokuvaa. Talkoomiehet on todennäköisesti kutsuttu töihin hyvin lyhyellä varoitusajalla, ja varmaan työmaakin on syntynyt vähän yllättäen. Jos uskaltaisi arvata, niin pitäisin syynä tilanteeseen 50 kilon miinapommia, jonka joku – neuvostoliittolainen – rauhanlentokone on pudottanut. Osuma on kuitenkin ollut sen verran keho, että jos laivueen politrukki olisi tu-

loksen nähnyt, niin voi olla että olisi tullut sanomisia ja koneen miehistö olisi lähtenyt rangaistuspataljoonaan fasisteja vastaan länsirintamalle. Maali varmaan oli ihan laillinen, koska Sirpalesaarella oli siihen aikaan Ares-niminen konepaja ja missä oli konepaja, siellä oli sorveja ja missä oli sorveja, siellä sorvattiin kranaatteja (jotka sitten yllättäen putosivat neuvostoliittolaisten niskaan, ymmärtäähän sen...).

Kuvissa oleva lievästi barokkimainen tehdashalli purettiin joskus SPS:n alkuaikoina ja sen paikalla on nykyään telakkakenttä. Taustalla on ihan tuttua tiiliseinää ja satulakattoa.

Valokuvat ovat vanhoja TK-kuvia, jotka Puolustusvoimat on päästänyt nettiin kaiken kansan katseltavaksi.

UUSIA JÄSENIÄ

SPS:an on viime aikoina tullut runsaasti uusia jäseniä. Asia on seuran ja sen tulevaisuuden kannalta erinomaisen. SPS:lla on ilmeisesti joitain ominaisuuksia, jotka houkuttelevat purjehtimisesta ja merenkulusta kiinnostuneita ihmisiä. Nämä ominaisuudet kannattaisi tunnustaa, pitää niistä kiinni ja mahdollisuuksien mukaan kehittää, jotka sama kehitys jatkuisi tulevaisuudessakin. Se pitää Seuran elinvoimaisena ja elävänä.

Niin kuin kaikki tietävät, jäsenhakemuksessa pitää olla parin SPS:n jäsenen puolto uudelle jäsenelle. Käytäntö on hyvä monessakin mielessä. Uusi jäsen tulee linkitetyksi jollain tavalla seuraan jo hakuvaiheessa ja jatkossa toivoisi vanhempien jäsenen toimivan jonkinlaisina ”kummisetinä ja -täteinä” uusille jäsenille, siten että asettautuminen seuraan, sen tiloihin ja toimintoihin olisi mahdollisimman sujuvaa. Vaikka uudet jäsenet saavat ”Tervetuloa Sirpalesaareen” -oppaan, voisi henkilökohtainen ohjaus mukavasti täydentää painettua tekstiä. Opastukseen voisi sisältyä myös kiertokäynti saareissa ja sen voisi vaikka päättää pursiolojen ääreen, jolloin tämäkin puoli tulisi sujuvasti tutuksi.

LIPPU

Suomalaisilla pursiseuroilla ja muilla veneily-yhdistyksillä (ai kuinka keinotekoinen ilmaisu) on monien muiden maiden purjehtijoihin verrattuna mielenkiintoinen erioikeus, oma seurakohtainen lippu. Sen taustat ovat Venäjän keisarikunnassa ja Pietarin keisarillisessa jokipursiseurassa, joista se kehittyi ihan omaksi siniristilipuksi jo 1800-

luvun jälkipuoliskolla, jolloin siihen myös tuli seurakohtainen tunnus. Ne olivat alun perin maakuntien tai kaupunkien vaakunoi- ta, mutta aikaa myöten ja seurojen lisääntyessä myös heraldiikka kehittyi ja monipuolistui. Oleellinen muutos tapahtui Suomen itsenäistyessä ja siniristilipun tullessa itsenäisen Suomen kansallislipuksi, jolloin pursilippuihin lisättiin sinisen ristin keskelle valkoinen risti, mikä ainakin kirjoittajan mielestä vaan paransi ja raikasti lippua.

Pursiseurojen lippujen meinasi käydä ihan likaisesti 1970-luvulla, kun ajan hen- gen mukaisesti Suomea lattapäistettiin ja kaikkea yksilöllistä erikoisuutta katseltiin kieroon ”epädemokraattisena” ja ”elitisti- senä”. Tämä toiminta kohdistui myös Suomen lipun yksilöllisiin muotoihin, joihin pursiseuran liputkin kuuluivat. En tiedä, ketkä pursiseurojen lipun pelastivat, mutta miehen työn tekivät.

Monet muut sen sijaan saivat mennä, muun muassa kauppalaivojen ns. postilippu. Siinä oli tangon puoleisessa yläkulmas- sa keltaiset postitorvet ja niitä oli ainakin vielä 60-luvulla Saksaan menevissä lau- toissa. Lippu kertoi, että laiva kuljetti paitsi lastia ja matkustajia, myös postia.

Vaikka SPS:n lipun pääasiallinen käyttö- tarkoitus onkin olla seuran jäsenten venei- den perässä ja Sirpalesaaren isossa kah- velissa, lippu on myös aina silloin tällöin ollut mukana seuran jäsenen viimeisellä matkalla, jos omaiset ovat niin halunneet. Tapa on mielestäni kaunis ja antaa Seuralle mahdollisuuden kunnioittaa rivistä poistu- nutta jäsentään viimeisen kerran. Näin ta- pahtui myös alkusyksystä, kun ikaikainen SPS:lainen Pentti Puuperä lähti viimeiselle ankkuripaikalleen.

Itella Green

Pentti Puuperä 1938–2014